

Creșterea infracționalității: între mit și realitate



În ultimul timp, mass-media și societatea abordează, tot mai frecvent, probleme ce țin de creșterea nivelului infracțional și, îndeosebi, se speculează mult privitor la creșterea necontrolată a nivelului criminalității. Vă propunem o analiză care vrea să demonstreze că afirmațiile referitoare la “creșterea nivelului criminalității” sunt doar niște judecăți de valoare, care adesea au motivație politică, în funcție de criteriile care se pun la bază.

Potrivit specialiștilor MAI, senzația de „creștere a nivelului infracțional”, este un produs virtual, provocat de riscurile implementării consecvente a politicilor de toleranță zero a „tăinuirii infracțiunilor de la evidență”, de înregistrare obligatorie a tuturor sesizărilor cu privire la infracțiuni, de pornire imediată a cauzelor penale și cercetarea efectivă a acestora „pe urme fierbinți”.

O altă „cauză”, care a generat pretinsa „creștere cu circa 10% a numărului infracțiunilor”, dar, de fapt, creșterea numărului cauzelor penale pornite, este completarea, la 24 mai 2009, a Codului penal cu art. 2641 “Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe”.

Analiza datelor statistice, a cadrului legal aferent și altor surse demonstrează cu certitudine că, în realitate, nu este vorba de o creștere a ratei criminalității. Din contra, astăzi se urmărește o tendință descendentă (nesemnificativă) a numărului sesizărilor parvenite la organul de urmărire penală.

Să analizăm datele statistice oficiale din trecutul apropiat, care demonstrează faptul tăinuirii masive de la evidență a sesizărilor sau infracțiunilor în perioada anilor 2003-2008. Aceasta s-a remarcat prin descreșterea vertiginoasă a numărului infracțiunilor înregistrate și de un șir de factori subiectivi, care au permis manipularea statisticilor oficiale. De fapt, numărul infracțiunilor săvârșite în perioada respectivă nu a scăzut. Pur și simplu, cu ajutorul unor șiretlicuri, statistica a fost denaturată masiv. Or, anume prin faptul că astăzi conducerea MAI a început să treacă de la indicatorii cantitativi de performanță la cei calitativi, se încearcă lichidarea cauzelor ce conduc la tăinuirea masivă a infracțiunilor sau sesizărilor de la evidență. De altfel, primul factor de manipulare a datelor statistice a fost tăinuirea masivă de la evidență a infracțiunilor și

comunicărilor despre crime, practică în anii precedenți, de la care, cu încetul, ne distanțăm.

Începând cu anul 2004 și până în anul 2007 inclusiv, se atestă o „descreștere” bruscă și stabilă a infracționalității înregistrate cu aproximativ 10% în fiecare an, respectiv: 2003 (30.574), 2004 (26.083), 2005 (23.655), 2006 (20.972) și 2007 (19.266), pentru ca în 2008 să oscileze între o creștere și o descreștere pe parcursul aceluiași an, când a avut loc rocada miniștrilor afacerilor interne. Or, datele statistice demonstrează că în anii 2006, 2007 și în primul trimestru al anului 2008, adică în perioada de conducere a ministrului Gh. Papuc, într-adevăr s-a înregistrat o diminuare artificială și bruscă a cauzelor penale înregistrate, cu 11,3%, 8,1% și respectiv 6,1%.

Ulterior, în trimestrele II-III ale anului 2008, în perioada mandatului ministrului V. Mejiński, care, după cum se vede, nu a tolerat „tăinuirea infracțiunilor de la evidență”, incredibil s-a oprit tendința de „scădere”, apoi, în câteva luni, nivelul infracțiunilor luate la evidență a început să crească brusc cu 9,5% și respectiv 7%, fiind menținută o rată de creștere stabilă, de 8%, până la finele anului 2008.

În continuare, după revenirea în funcție a ministrului Gh. Papuc, în trimestrele I-III ale anului 2009, rata crimelor înregistrate iarăși a început să „scadă” pronunțat, cu o cotă de la 6,2 până la 12,4%.

După aceasta, începând cu trimestrul patru al aceluiași an, 2009, după venirea la guvernare a Alianței, formal, rata cauzelor înregistrate iarăși a început să crească, de la 3,2%, ajungând până la 3,6%, în anul 2010.

În așa mod, „schimbarea” bruscă și esențială a nivelului, a numărului sesizărilor sau „infracțiunilor înregistrate” odată cu schimbarea conducerii ministerului de interne, denotă că aceasta depinde de atitudinea subiectivă sau de politicile promovate de conducerea instituției. Or, în cazul în care conducătorul este mai puțin indulgent față de fenomenul permanent de „tănuire a infracțiunilor”, asta conduce direct la creșterea numărului „infracțiunilor înregistrate” și invers, dacă există o loialitate sau chiar „goană după indici”, în toate cazurile vom avea impresii false, fie de „combatere efectivă”, fie de „creștere” a nivelului infracțiunilor.

În anul 2009, ca urmare a politicilor de promovare a „goanei după indici”, după cum deja a fost menționat, în trimestrele I-III a scăzut brusc numărul sesizărilor cu privire la infracțiuni, de la 56.811 la 49.512 înștiințări, ceea ce denotă că acestea se tănuiau masiv de la evidență și nu erau înregistrate în statisticile oficiale. Ca urmare a examinării comunicărilor parvenite, au fost pornite doar 21.856 cauze penale, de unde rezultă că, de fapt, la evidență s-a luat doar acest număr de infracțiuni.

Începând cu 2010, din motiv că administrația MAI nu tolera tănuirea de la evidență a informațiilor cu privire la infracțiuni, au fost înregistrate deja 57.545 de sesizări, fiind pornite 29.860 cauze penale. În anul 2011, nu au survenit careva modificări esențiale în politica de înregistrare a sesizărilor și a continuat implementarea indicatorilor calitativi de performanță, au fost înregistrate 52.906 sesizări despre infracțiuni, pornite și luate la evidență 31.644 cauze penale.

Dacă urmărim dinamica în primele 3 luni, observăm că, în perioada dată a anului 2008, au fost înregistrate 15.908 sesizări, fiind pornite 5.252 cauze penale. În 3 luni ale anului 2009, la fel se observă o scădere esențială, fiind înregistrate doar 11.778 sesizări și pornite 4.591 cauze penale. În 3 luni ale anului 2010, au parvenit 13.978 sesizări, fiind pornite deja 6.038 cauze penale. În 3 luni ale anilor 2011 și 2012 se evidențiază o descreștere nesemnificativă, fiind înregistrate 13.424 și, respectiv, 12.093 sesizări cu privire la infracțiuni. Însă, ca urmare a implementării politicii legalității, proporțional și consecvent, se majorează numărul cauzelor penale pornite imediat.

Deci este evident, că tendința de implementare a politicii de tolerare zero a tănuirii infracțiunilor de la evidență, de înregistrare obligatorie a tuturor sesizărilor cu privire la infracțiuni, de pornire imediată a cauzelor penale și de cercetare efectivă a acestora a și generat senzația de „creștere a nivelului infracțional”. Formal, MAI este criticat pentru că se îndepărtează de practica vicioasă și chiar abuzivă, despre care, în diferite cazuri la CEDO, s-a constatat că este ilegală și inefectivă.

Astfel, și în continuare organelor de urmărire penală ale MAI, în mod imperativ, li se menține sarcina de a reveni complet în făgașul legii, cu eliminarea tuturor viciilor de sistem, pentru ca să se asigure:

- înregistrarea tuturor sesizărilor cu privire la infracțiuni;
- începerea imediată a urmăririi penale și efectuarea acesteia în mod operativ, calitativ și în termeni rezonabil, chiar și dacă prescripția legală va genera impresii negative și critică din partea oponentilor, care vor specula că s-a mărit numărul infracțiunilor comise;
- respectarea strictă a drepturilor tuturor participanților la proces.

Or, anume activitatea pozitivă și dezrădăcinarea tănuirii masive a infracțiunilor de la evidență, pornirea imediată a cauzelor penale și cercetarea efectivă a acestora, implementarea indicatorilor de performanță de calitate și elaborarea de către actuala conducere a MAI a altor recomandări practice în vederea sporirii încrederii populației în poliție și eficientizarea activității organelor de drept, a contribuit la crearea unei impresii greșite de majorare a infracțiunilor, fiind folosite pentru manipularea opiniei

publice în interese politice, întrucât suntem „bătuți” pentru tendința de a schimba lucrurile spre bine.

Direcția informare și relații cu publicul,
21 mai 2012